

Sp.

344. Tillaga til þingsályktunar

[175. mál]

um byggingu heyrnleysingjaskóla.

Flm.: Hannibal Valdimarsson, Einar Ágústsson, Björgvin Salómonsson.

Þar eð Heyrnleysingjaskólinn býr nú við allsendis ófullnægjandi húsnæði, ályktar Alþingi að skora á ríkisstjórnina að hefja þegar á næsta vori byggingu fyrsta áfanga fyrirhugaðrar byggingar Heyrnleysingjaskólans, svo að honum verði búin forsvaranleg ytri skilyrði og starfsaðstaða og gert unnt að gegna þýðingarmiklu hlutverki sínu.

Greinargerð.

Íslenska ríkið rekur einn skóla fyrir heyrnarlaus (og mállaus) börn. Munu það flestir mæla, að fátt sé sjálfsagðari þjóðfélagsskylda en að húa vel að slíkri stofnun.

En því miður verður ekki sagt, að svo hafi verið gert. — Þessi skylda hefur verið herfilega vanrækt.

Heyrnleysingjaskólinn býr við allsendis ófullnægjandi húsnæði og starfsaðstöðu.

Það er þá fyrst, að skólinn er illa settur í hávaðasömu iðnaðarhverfi í borginni, og viðbótarhúsnæði, sem honum hefur nýlega verið fengið, er lítt nothæft til slíkrar kennslu, þar eð það liggur að einni fjölförnustu umferðargötu borgarinnar.

Hér við bætist, að húsnæði skólans er í senn mjög óhentugt — margsambyggð gömul hús — og allt of lítið. Viðtalsstofa skólastjóra við börnin er líkari skáp en herbergi, handavinnustofur engar, fimleikasalur enginn, leikherbergi engin og geymslurými ekkert.

Og það sem verst er: Vegna skyndilegrar fjölgunar barna með skerta heyrn er svo komið, að skólinn hefur orðið að senda frá sér börn, sem rétt eiga lögum samkvæmt á skólavist í Heyrnleysingjaskólanum og nauðsynlega þurfa að njóta þar kennslu og leiðsagnar. — Vegna fjölgunar heyrnarlausra barna, sem komast á skólaaldur næsta haust, verður það ástand enn alvarlegra, og fær enginn séð, hvernig fram úr því vandamáli verði ráðið.

En mál heyrnarlausra barna hefur einnig verið afrækt að öðru leyti. Flm. er t. d. ekki kunnugt um, að ríkið hafi varið neinu fé til að fá samdar eða útgefnar sérkennslubækur fyrir heyrnarlaus börn né heldur að fyrir því hafi verið séð á nokkurn viðhlítandi hátt að styðja kennara til sérmenntunar erlendis í kennslu og upplendi heyrnarlausra barna.

Nokkur ár eru þó síðan yfirstjórn fræðslumála var ljóst, að hér var í mikið óefni komið. Vöknuðu þá vonir um, að rösklegt átak yrði gert í málefnum skólans. Þá voru sett lög um Heyrnleysingjaskólann. Og árið 1967 heimilaði Reykjavíkurborg rúmgóða lóð á skemmtilegum stað undir framtíðarbyggingu skólans. Menntamálaráðherra fékk færan arkitekt til að gera uppdrætti að nauðsynlegum húsakosti og starfsaðstöðu Heyrnleysingjaskólans. Uppdráttum þessum fylgdi líka kostnaðaráætlun. — Og þá voru teknar 300 000 krónur á fjárlög til byggingar Heyrnleysingjaskóla. — Hlæðilega lág upphæð að vísu, en samt, — Var ekki hugsanlegt, að mjór yrði mikils vísir?

Nei, þar með var draumurinn búinn. Enn þá er fjárveitingin frá 1967 eins og eyja í hafinu. Engin fjárveiting í þessu skyni á fjárlögum ársins 1968 og ekki heldur á fjárlögum þessa árs, 1969. — Uppdrættirnir eru enn til, en kostnaðaráætlunin löngu úrelt.

Þannig datt hotninn úr þessu máli. Vonirnar, sem vöknuðu upp úr 1964, eru að engu orðnar.

Málinu virðist hafa verið stungið svefnþorn um sinn.

En í þessu máli má ekki sofa. Neyðin rekur á eftir. Það er þjóðinni til mikillar vansæmdar að bregðast sjálfsagðri skyldu sinni í þessu máli.

Í þessari stofnun er mannsefnum bjargað fyrir þjóðina á hverju ári — og lífs-
hamingju forðað frá strandi. Um þá björgun má engum neita.

Uppdrættir arkitektsins að kennsluhúsnæðinu þykja hafa vel tekizt og eru í
fullu gildi. Að því leyti stendur ekkert í vegi þess, að bygging fyrsta áfanga geti
hafizt næsta vor. — Á atvinnuleysistímum á hið opinbera að auka verklegar fram-
kvæmdir. Og nú eru einmitt slíkir tímar.

Það, sem allt strandar á, er þá peningahliðin. En hún á ekki og má ekki stöðva
þetta mál. Lánsfé verður að útvega, og það er ríkisstjórninni auðvelt verk, ef viljinn
er fyrir hendi.

Hvað mundi bankana alla saman muna um að lána ríkinu fé til eins slíks skóla?
Eða, ef þeim yrði það ofvaxið, hvað sýnist mönnum þá sjálfsagðara en að sjóðir
almannatrygginga hlypu undir baggann í bili með ríkissjóði og lánuðu fé til lausnar
slíku menningarmáli, þar til féð yrði endurgreitt með fjárveitingum á fjárlögum?

Ef svo vildi verkast, gæti seinni áfangi beðið um sinn, þar eð hugsanlegt væri
að nota núverandi húsnæði skólans sem heimavistir, þar til byggingu hins nýja
Heyrnleysingjaskóla væri að fullu lokið.

Það væri Alþingi og ríkisstjórn til sóma að leysa þetta mál af nokkrum skör-
ungsskap og láta framkvæmdir ekki dragast lengur úr hömlu.

Því vilja flutningsmenn vænta, að tillagan fái st samþykkt, áður en þessu þingi
lýkur.